

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI
SPORTULUI
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
SPECIALIZAREA ISTORIE**

TEZĂ DE DOCTORAT

(Rezumat)

Discurs istoric și localism creator la Blaj:

Profesorul Ioan Rațiu (1869-1917)

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
PROF. UNIV. DR. IACOB MÂRZA**

**DOCTORAND:
FLORIN-VLADIMIR GHEORGHIU**

ALBA IULIA

2010

CUPRINS

INTRODUCERE

CAP. I CONTEXT POLITIC ȘI CULTURAL ÎN TRANSILVANIA LA CUMPĂNA SECOLELOR XIX-XX

1. 1. Demersuri politice în Transilvania la cumpăna secolelor XIX - XX
1. 2. Cultură transilvăneană

CAP. II ETAPE ȘI MOMENTE DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA PROFESORULUI IOAN RAȚIU

2. 1. Originile și familia
2. 2. Momente din perioada studiilor la Liceul Piarist din Cluj
2. 3. Studiile la Universitatea din Cluj
2. 4. Universitatea din Graz
2. 5. Activitatea didactică și pedagogică
2. 6. Ioan Rațiu între literatură și istorie
2. 7. Ultimii ani
2. 8. Biblioteca Profesorului Ioan Rațiu
2. 9. Corespondența – izvor de cercetare a vieții și activității Profesorului Ioan Rațiu

CAP. III DISCURS ISTORIC ȘI LOCALISM CREATOR

3. 1. Localismul creator
3. 2. Premise ale discursului istoric la Ioan Rațiu
3. 3. Rolul textului și subtextului în discursul lui Ioan Rațiu
3. 4. Manuscrisul dicționarului scriitorilor români
3. 5. Manuscrisele inedite ale lui Ioan Rațiu
3. 6. Studii și biografii
3. 7. Timotei Cipariu
3. 8. Ioan Rusu
3. 9. Vasile Fabian Bob

- 3. 10. Viața și opera lui Andrei Mureșan
- 3. 11. Dascălii noștri
- 3. 12. Concepție și metodă în scrisul lui Ioan Rațiu
- 3. 13. Sursologia în discursul lui Ioan Rațiu

CONSIDERAȚII FINALE

BIBLIOGRAFIE

ANEXE

Cuvinte cheie: localism creator, discurs istoric, activism cultural, Blaj, școală, națiune, cultură.

INTRODUCERE

Demersul științific inițiat s-a născut dintr-o necesitate obiectivă, aceea de a reconsidera unul din momentele reprezentative ale scrisului istoric blăjean de la începutul secolului XX, având în vedere faptul că istoriografia actuală abordează doar în mod tangențial subiectul: Profesorul Ioan Rațiu. Motivația demersului nostru științific constă în recuperarea biografiei pentru a putea pune în valoare profilul istoric al Profesorului și a evidenția activitatea sa istoriografică. Deși investigația de față nu urmărește în mod obligatoriu redactarea unei monografii se încearcă o abordare dinspre general spre particular, folosind modelul *context – text – subtext*, surprinzând contururile biografice și mediile de formare care și-au lăsat amprenta asupra lui Ioan Rațiu.

Încadrarea personalității lui Ioan Rațiu în contextul cultural-politic transilvănean la cumpăna secolelor XIX - XX impune conturarea unor evenimente care au precedat scrisul istoric al lui Ioan Rațiu întrucât discursul său fiind determinat de contextul socio-politic, cultural și istoric în care a trăit.

Prin *Discurs istoric și localism creator la Blaj: Profesorul Ioan Rațiu (1869-1917)* se încearcă o dublă restituire: a vieții Profesorului Ioan Rațiu și a textelor sale reprezentative oferind cititorului studiul cel mai complet care îl așează pe Ioan Rațiu între *aceia care au muncit cu osârdie deplină în ogorul luminării noastre*, discursul său invederând indiscutabile valențe naționale, pledând prin ceea ce a scris la pregătirea societății românești pentru Unirea de la 1918.

CONTEXT POLITIC ȘI CULTURAL ÎN TRANSILVANIA LA CUMPĂNA SECOLELOR XIX-XX

Perioada, în care s-a afirmat și s-a consacrat Ioan Rațiu ca o personalitate de referință a societății românești transilvane, a coincis cu transformările care au marcat societatea la cumpăna secolelor XIX-XX, discursul său fiind determinat de contextul socio-politic, cultural și istoric în care a trăit. Cercetarea operei lui Ioan Rațiu după tiparul clasic al *contextului, textului și subtextului* este necesară pentru a descifra mecanismele unei creații exemplare și semnificațiile ei

evidente, în timp ce acest demers presupune relaționarea diferitelor premise care au stat la baza structurării discursului istoric și care, cu atât mai mult, au pregătit evoluția scrisului său. Paleta largă de lucrări și articole redactate de I. Rațiu în special după anul 1895, anul reîntoarcerii sale în țară după finalizarea studiilor din străinătate și stabilirea sa la Blaj, ne permite să apreciem faptul că discursul său a fost pregătit de evenimentele Revoluției de la 1848 și a fost amplificat mai târziu de lupta politico-națională, care oferea prerogativele Unirii de la 1918. Astfel am considerat necesar să evaluăm evenimentele importante din istoria Transilvaniei (Pronunciamentul, constituirea Partidului Național Român și Memorandumul) prin care românii s-au înscris în calendarul lumii, și care cu siguranță au influențat elaborarea lucrărilor lui Ioan Rațiu și au creionat discursul său, Blajul fiind locul în care au apărut evenimentele istorice cele mai importante ale Ardealului și a influențat scrisul său. Fiind profesor la Blaj, unde a trăit istoria și a intrat în contact cu mulți din participanții la istoria națională, nu este întâmplător faptul că I. Rațiu a scris doar despre personalități românești, care prin activitatea lor au participat la mișcarea de eliberare națională. Primul capitol surprinde evenimentele culturale care au influențat discursul profesorului blăjean și anume: înființarea *Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (Astra)*, crearea societăților de lectură, întrunirile românilor cunoscute sub numele de *casine* și asociațiile studențești din Budapesta și Viena.

Alături de asociațiile culturale, presa din Transilvania s-a constituit într-un important factor al culturalizării, reprezentând totodată mijlocul de popularizare a ideilor politice. Epoca pașoptistă și postpașoptistă a însemnat un reviriment pentru presa transilvană, o explozie de energii spirituale și idei novatoare, ce au contribuit la fixarea unei prese militante, având ca obiectiv major, *deșteptarea conștiinței naționale*. Viața culturală a Transilvaniei a fost ilustrată printr-o serie întreagă de publicații periodice, ziare și reviste, care au fost deschizătoare de drumuri în diferite domenii de activitate culturală și literară, iar redactorii lor au fost pionierii celor mai avansate forme și idei apusene, ce caracterizau spiritul european progresist al veacului al XIX-lea. Mișcarea culturală românească din spațiul transilvănean în perioada 1848-1918, prin impulsul dat de asociațiile culturale și presă a devenit unul din factorii de primă importanță care au contribuit la procesul desăvârșirii unității de stat a românilor. Profesorul Ioan Rațiu s-a identificat cu generația de intelectuali transilvăneni, care prin implicarea directă în mișcarea cultural-națională, ca membru al *Astrei*, redactor și colaborator al *Foii Scolastice* și al revistelor *Transilvania* și *Unirea*, a contribuit la progresul cultural al societății transilvănene și emanciparea național românească.

ETAPE ȘI MOMENTE DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA PROFESORULUI IOAN RAȚIU

Periodizarea vieții și operei Profesorului Ioan Rațiu reprezintă un demers care nu de puține ori întâmpină greutăți impuse de limitele trasate de documentele existente sau de lipsa unor documente. În consecință elaborarea capitolului II nu urmează modelul unei biografii *stricto sensu* care ar implica dezvoltarea unor clișee stereotipe: copilăria, adolescența, studiile și activitatea profesională, ci trasează doar punctat diverse etape biografice reconstituite pe baza documentelor arhivistice. În lipsa unor mărturii ale contemporanilor sau chiar a unei autobiografii, devine aproape imposibil să descifrăm primele segmente ale biografiei, identificându-se repere din perioada studiilor de la Cluj și Graz, reușind totodată jalonarea carierei didactice a Profesorului Ioan Rațiu ca formator rațional al tinerei generații blăjene de la începutul secolului al XX-lea, bazată pe mărturii ale vremii dar și pe bogate materiale de corespondență.

Imaginea *portretului cultural* al Profesorului Ioan Rațiu este completată de valorosul catalog al bibliotecii sale, dar și de vasta corespondență care au facilitat multiple conexiuni între discursul profesat și profilul său intelectual, sugerând, domeniile de interes și sfera multiplelor preocupări cu care Ioan Rațiu s-a confruntat datorită activității și profesiei sale, prezentându-l ca o figură emblematică a Blajului de la începutul secolului XX. Atât biblioteca cât și corpusul epistolar pun în lumină preocupările pe care le-a avut față de istorie, literatură și tot ceea ce privește activitatea pedagogică și publicistică, căpătând o valoare documentară istorică raportată la viața, activitatea și opera scrisă a lui Ioan Rațiu.

DISCURS ISTORIC ȘI LOCALISM CREATOR

Complementară acestor momente evocate în capitolul anterior se dorește expunerea producției istoriografice care constituie baza discursului istoric profesat de Ioan Rațiu, structurat

pe trinomul context - text - subtext. Capitolul III impune analiza discursului istoric ilustrat de scrisul lui Rațiu, fiind încadrat în curentul *localismului creator* propunându-și să facă cunoscut specificul local prin strângerea materialelor necesare elaborării unor monografii sociale pentru a fi menținut interesul pentru valorile generale și contemporane ale spiritului creator.

Oscilând între romantism și pozitivism, discursul lui Ioan Rațiu a fost influențat pe de o parte de literatură prin natura profesiei sale dar și de istorie, aceasta găsindu-și locul în operele sale nu ca o înșiruire de evenimente ci ca un eveniment de reconstituire, o descifrare a destinului și reîntoarcerea la trecut. Prin lucrările sale de istorie, Ioan Rațiu valorifică, la dimensiunile cultural-politice ale timpului său, principiul ciceronian *Historie magistru vitae est* dorind o reîntoarcere la trecut dar nu ca o reamintire a ceea ce trecutul a reprezentat în istoria neamului ci ca să constituie exemple demne de urmat pentru contemporanii săi.

Procesul de personalizare și instrumentalizare a istoriei, punând accent pe impactul realizat de figurile istorice, s-a înscris în discursul lui Rațiu într-un dublu efort de natură istoriografică: de a recupera o biografie și de a pune discursul istoric în sprijinul ideii naționale, prin raportarea continuă la personalități, constituite în modele pentru contemporani.

În acest sens, lucrările care au fost selectate ca și componente ale discursului istoric recompun biografii ale personalităților care într-un fel sau altul și-au pus amprenta asupra trecutului românilor. Am ales studiile referitoare la: *Andrei Mureșanu, Timotei Cipariu, Vasile Fabian Bob, Ioan Rusu*, texte completate de lucrările *Dascălii noștri și Studii și biografii*, considerate a fi o expresie concretă a preocupărilor generale ale istoriografiei românești de la începutul secolului XX. Centrul de greutate al tezei de doctorat a fost organizat în jurul bogatului material de arhivă, care concentrează și reflectă scrisul lui Ioan Rațiu, cele câteva mii de documente din *manuscrisele inedite* păstrate la Biblioteca Academiei Filiala Cluj-Napoca și manuscrisul *Dicționarului scriitorilor români* (ANSDCJ). Particularitățile acestor documente conferite de conținutul științific și de dimensiunile lor au impus inventarierea, ordonarea și prezentarea lor sub formă de diagrame, urmărind o restituire cât mai fidelă a colecțiilor de documente, pentru a evidenția dimensiunea scrisului istoric al lui Ioan Rațiu, documentarea reprezentând o oportunitate majoră pentru recuperarea și reconsiderarea dimensiunilor și semnificațiilor scrisului istoric lui Ioan Rațiu. Cercetarea discursului Profesorului I. Rațiu reclamă obligatoriu interdisciplinaritatea, asocierea unei metodologii specifice practicii discursive în care elementele de exegeză filologică și istorică își au locul lor și care urmăresc textul și structura lui internă, dar pentru a cărei înțelegere se dovedește indispensabilă fixarea cadrului care a determinat textul și subtextul.

Acceptând ceea ce Roger Chartier spune despre adevărul istoric că este *o oglindă luminată [...], o oglindă mai mult sau mai puțin deformată, potrivit dorințelor conștiente sau inconștiente ale suflului colectiv care se privește în ea și mai ales potrivit intereselor, prejudecăților, sensibilităților, nevrozelor grupurilor sociale care fabrică această oglindă*, considerăm că și acesta a fost unul din motivele pentru care I. Rațiu și-a elaborat discursul istoric pe baza biografiilor punând în valoare calitățile educative și informaționale ale istoriei. În aceste condiții, interesul lui Rațiu pentru istorie răzbate din toata opera sa cu toate că cercetarea interdisciplinară îl plasează la granița dintre istorie și filologie.

Trebuie avut în vedere faptul că spectrul istoriografic al lui I. Rațiu reprezintă reflectarea directă a profesiei pe care a exercitat-o și anume cea de dascăl, iar opera sa în perioada din care a fost elaborată încă era plasată la limita dintre literatură și istorie, când între aceste domenii nu exista o delimitare exactă. O privire de ansamblu asupra scrisului istoric al lui I. Rațiu ne oferă imaginea unor lucrări care păstrează ideea recuperării biografiilor multor personalități care au înălțat bunul nume al Blajului.

Nu a fost lăsată deoparte nici sursologia folosită pentru operele alese să contureze discursul istoric a lui Rațiu, aceasta oferindu-ne o imagine de ansamblu asupra stilului și a capacității sale de elaborare dezvăluind un orizont istoriografic variat, dar și profilul intelectual al autorului.

Așadar analiza discursului istoric a lui Ioan Rațiu (cu toate treptele sale de construcție), oferă istoriografiei românești actuale o redescoperire a unei personalități și a scrisului romantic ardelean.

CONCLUZII

Studierea rolului elitelor transilvănene de la începutul secolului XX, în contextul evoluției societății românești, a devenit în ultimele decenii o responsabilitate și o preocupare constantă a cercetătorilor, cu scopul de a actualiza și valorifica scrisul istoric românesc referitor la acest segment. Prin cercetarea întreprinsă s-a încercat readucerea la lumină, pe baza documentelor de arhivă inedite și editate, etape și momente biografice ale Profesorului Ioan Rațiu, cercetarea noastră vizând recuperarea părții accesibile a biografiei Profesorului Rațiu, în măsura în care documentele ne-au parvenit sau în modul în care ne-au oferit informații credibile și cu rol fundamental în elaborarea unei biografii.

Investigarea propusă a încercat, nu atât refacerea biografiei familiei Rațiu, folosindu-ne de scrisori redactate de unii membri ai familiei sale, cât mai ales etapele biografice din timpul studiilor și mai apoi a activității sale. Tot acest demers s-a derulat în linii generale dar s-a bazat pe o documentație de primă mână, un corpus epistolar bogat, care oferă informații generoase deși uneori fragmentare. În acest sens am încercat să descoperim rolul îndeplinit de contextul cultural și politic transilvănean care au precedat scrisul istoric al lui Ioan Rațiu întrucât discursul său a fost determinat de contextul socio-politic, cultural și istoric în care a trăit dar și mediul școlastic de la Cluj și Graz, pentru a putea detecta impactul lăsat de acesta asupra discursului Profesorului Ioan Rațiu.

Părțile cele mai bine conturate în această biografie sunt cele care fac referire la activitatea didactică și la sfârșitul vieții, datorită scrisorilor pe care le am putut folosi, în prelungirea lucrării *În amintirea Profesorului Rațiu*, care conține mărturii relevante despre activitatea sa dar și informații despre moartea acestuia. Restituirea biografiei vieții Profesorului Rațiu devine în cele din urmă o contribuție la istoria școlilor românești blăjene, iar scopul efortului a fost acela de a cerceta și interpreta viața unui om care și-a lăsat amprenta asupra oamenilor și a cărților.

Cercetarea pe care am parcurs-o a evidențiat faptul că Ioan Rațiu a fost mai mult decât un dascăl, a fost o personalitate emblematică a Blajului, care a transpus în lucrările sale rodul cercetărilor participând prin scrisul său la lupta de emancipare națională și la pregătirea societății românești pentru Unirea de la 1918. Cercetările sale își găsesc rostul în mișcarea de emancipare națională prin cultură pentru că scopul său a fost acela de a recupera biografiile unor mari români care au trăit pentru poporul lor. Și-a oferit scrisul său contemporanilor pentru a le aminti de cei care *nu au trăit de-a jaba și fără folos* pentru că fiecare în parte prin viața lor au devenit un simbol al epocii în care au trăit. Am cercetat discursul său ținând cont de contextul în care a trăit Ioan Rațiu am analizat textul istoric, în principiu lucrările cele mai reprezentative și manuscrisele sale pentru a pune în valoare mesajul pe care a vrut să-l transmită. Pe linia unei formule deja anunțată *context-text* s-au avut în vedere toate elementele care au determinat discursul istoric al Profesorului blăjean.

În cele din urmă prin investigarea discursului istoric profesat la Blaj, Ioan Rațiu se înscrie în elita continuatorilor *Școlii Ardelene*, și îl plasează în Agora scriitorilor ardeleni, Timotei Cipariu, Ioan Micu Moldovan, Augustin Bunea, lucrările sale având capacitatea să *împace rațiunile militantismului național cu nevoia continua de adevăr*.

Pentru a exprima o ultimă privire de ansamblu asupra vieții și a operei Profesorului Ioan Rațiu reluăm ceea ce el însuși mărturisea acum mai bine de o sută de ani *nu [am] căutat*

recunoștință, ci a fost de ajuns gândul curat[...] că [am] lucrat după puteri și împrejurări, și [am] contribuit la mărirea lui Dumnezeu și a neamului .

Anexele și CD-ul de prezentare a documentelor sporesc originalitatea și autenticitatea acestei lucrări.

Bibliografie

I. IZVOARE INEDITE

Arhivele Naționale ale Statului, Direcția județeană Cluj, (prescurtat ANSDJC)

1. *Colecția personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317, Dosar 3, Manuscrisul Dicționarul scriitorilor români*
2. *Colecția personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317 Corespondență Scrisori primite, Dosar 6/1, Litera A*
3. *Colecția personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317 Corespondență Scrisori primite, Dosar 6/2, Litera B*
4. *Colecția personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317, Corespondență- Scrisori primite, Dosar 6/3, Litera C*
5. *Colecția personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317 Corespondență- Scrisori primite, Dosar 6/12, Litera L*
6. *Colecția personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317, Corespondență- Scrisori primite, Dosar 6/13, Litera M*
7. *Colecția personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317, Dosar 6/17, Corespondență- Scrisori primite, Dosar 6/18, Litera R*
8. *Colecție personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317, Corespondență- Scrisori primite, Dosar 6/19, Litera S*
9. *Colecția personală Ioan Rațiu, (1815-1937), Nr. Fond 1168, Nr. inv. 1317, Dosar 7, Corespondență- Scrisori trimise (1898 – 1905)*
10. *Fond Biblioteca Centrală Blaj, Nr. Fond 103, Nr. inv. 1166, cota XI, Acte Școlare, dosar 145, Acte ale Gimnaziului Greco-Catolic Superior din Blaj (1895 – 1914)*

11. *Fond Biblioteca Centrală din Blaj*, Nr. Fond 103, cota XII, *Corespondență, Acte personale*, Dosar 298, *Ioan Rațiu (profesor gimnazial), Scrisori primite*
12. *Fond Liceul Romano-Catolic Cluj*, (1702-1948), Nr. Fond 204, Nr. inventar, 127, *Registru matricol (1886-1887)*, Dosar 140
13. *Fond Liceul Romano-Catolic Cluj*, (1702-1948), Nr. Fond 204, Nr. inventar 127, *Registru matricol (1888-1889)*, Dosar 144
14. *Fond Liceul Romano-Catolic Cluj*, (1702-1948), Nr. Fond 204, Nr. inventar 127, *Registru matricol (1890-1891)*, Dosar 150
15. *Fond Liceul Romano-Catolic Cluj*, (1702-1948), Nr. Fond 204, Nr. inventar 127, *Registru intrare-ieșire(1890-1891)*, Dosar 152
16. *Universitatea Ferencz Janos*, Nr. fond 315, Nr. înv. 908 (1872 – 18918), Cota 46, *Certificate de absolvire*
17. *Registre de stare civilă Dăbâca*, Nr. Fond 42, cota 91/ 2

Arhivele Naționale ale Statului, Direcția județeană Alba

1. *Fond Mitropolia Română Unită, Blaj, Internatul Vancean*, Cota 4 (1900 – 1902), *Evidența taxelor școlare plătite de elevi.*
2. *Fond Mitropolia Română Unită, Blaj, Internatul Vancean*, Cota 5 (1902 – 1903), *Evidența taxelor școlare plătite de elevi și plata salariaților de la internat*
3. *Fond Mitropolia Română Unită,Blaj- ședințe consistoriale*, 1/1917
4. *Fond Gimnaziul greco-catolic, Acte înregistrate*, Nr. 799/1922-1923

Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca

1. *Colecția manuscrise românești*, Ms. 221, Blaj, 1900
2. *Colecția manuscrise românești*, Ms. 222, 1914
3. *Colecția manuscrise românești*, Ms. 224, Aiud, 1904
4. *Colecția manuscrise românești*, Ms. 225, Blaj, 1910
5. *Colecția manuscrise românești*, Ms. 227/1, Blaj, 1908
6. *Colecția manuscrise românești*, Ms. 227/2, Blaj

7. *Colecția manuscrise românești*, Ms. 230, Blaj
8. *Colecția manuscrise românești*, Ms. 242, Blaj, 1912

II. IZVOARE EDITE

1. Rațiu, Ioan, *Viața și operele lui Andrei Mureșanu (studiu istoric-literar)*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1900
2. Rațiu, Ioan, *Poesia idilică*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1901
3. Rațiu, Ioan, *Alesandru Papiu - Ilarian în Unirea*, 1902, 43
4. Rațiu, Ioan, *Studii și bibliografii*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1904
5. Rațiu, Ioan, *Aurel Pop Bota*, în *Foaia Scolastică*, Blaj, VIII, 20, 1905
6. Rațiu, Ioan *Întru amintirea profesorului Aurel P. Bota*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1905
7. Rațiu, Ioan, *Vasile Cârlova (1809-1831), Studiu istoric-literar*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1905
8. Rațiu, Ioan, *Timotei Cipariu, studiu istoric-literar*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1905
9. Rațiu, Ioan, *Vasile Fabian Bob, viața și activitatea lui*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1905
10. Rațiu, Ioan, *Teodor Vandor*, în *Foaia Scolastică*, Blaj, nr VIII, 2, 1906 și în *Foaia Scolastică*, Blaj, nr.1, anul VIII, 1906
11. Rațiu, Ioan, *Ioan Russu, notiță biografică*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1907
12. Rațiu, Ioan, *Dascălii Noștri*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1908
13. Rațiu, Ioan, *Începuturile școlii normale din Blaj*, în *Foaia Scolastică*, 1909
14. Rațiu, Ioan *Augustin Bunea*, în *În amintirea Canoniceului Augustin Bunea, articole și alte semne de durere ale neamului*, Vălenii de Munte, Tip. Neamul Românesc, 1910
15. Rațiu, Ioan, *Blajul. Scurte notițe informative*, Brașov, 1911
16. Rațiu, Ioan, *Din trecutul școlilor noastre*, în *Foaia Scolastică*, Blaj, XIII, 8, 1911
17. Rațiu, Ioan, *Învățătorii noștri în trecut și prezent* în *Foaia Scolastică*, Blaj, XIII, 20, 1911
18. Rațiu, Ioan, *Poetica și legendar poetic* (manual), în colaborare cu Alexandru Ciura, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1911

19. Rațiu, Ioan, *Din trecutul meseriilor și negoșului din orașul Blaj*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1912
20. Rațiu, Ioan, *Alexiu Kuncz (1846 - 1915)*, în *Anuarul școlilor din Blaj pe 1915-1916*, pp. 22 - 25
21. Rațiu, Ioan, *Din trecutul Ordului Bazilitan*, în *Anuarul institutelor de învățământ gr.-cat. din Balázsfalva (Blaj): gimnaziul superior, institutul pedagogic, școala civilă și elementară de fete, școala de aplicație, școala învățăcelor de meserii și negustorii pe anul școlastic 1911-12*, Tipografia Seminarului Teologic Gr.-Cat., Balázsfalva (Blaj), 1912, pp. III-LXIV 1915
22. Rațiu, Ioan *Institutul pedagogic și școala de aplicație. Semicentenarul Institutului pedagogic gr. cat. arhidiecezan*, în *Anuarul școlilor din Blaj pe 1915-1916*, pp. 87-110
23. Rațiu, Ioan, *Ioan Micu Moldovan (1883-1915)*, în *Unirea*, nr. 93, 94, 96, 100, anul XXV, 1915
24. Rațiu, Ioan, *Profesorii Institutului Pedagogic din Blaj—contribuții la istoricul Institutului* în *Unirea*, nr.101-109, anul XXV, 1915, p. 5 ș. u.
25. Rațiu, Ioan, *Dr. Augustin Bunea (1857-1909)*, în *Album în amintirea Canoniceului Augustin Bunea*, Ed. II-a îngrijită de Paula Romanescu și Ioan Sălcudean, Târgu Lăpuș, Galaxia Gutenberg, 2009

DICȚIONARE

1. *** *Bibliografia românească modernă (1831-1913)*, prefață de Gabriel Ștrempel, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1989
2. *** *Dicționarul general al literaturii române*, București, Ed. Universul Enciclopedic, 2006
3. *** *Dicționarul Literaturii Române de la origini până la 1900*, Ed. Academiei, București, 1979
4. *** *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998
5. *** *Enciclopedia istoriografiei românești*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1978

6. *** *Mic dicționar enciclopedic*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1986

PERIODICE

1. *Anuarul Institutului de Istorie*, Cluj-Napoca
2. *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica*, Alba-Iulia
3. *Anuarul gimnaziului greco-catolic din Blaj*, Blaj
4. *Anuarul Institutelor de Învățământ greco-catolice*, Blaj
5. *Apulum*, Alba Iulia
6. *Aradul Cultural*, Arad
7. *Boabe de Grâu*, Oradea
8. *Cultura creștină*, Blaj
9. *C. D. P. (Caietele David Prodan)*, Cluj-Napoca
10. *Foaia Scolastică*, Blaj
11. *Gazeta Transilvaniei*, Brașov
12. *Manuscriptum*, București
13. *România Literară*, București
14. *Steaua*, Cluj-Napoca
15. *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Historia*, Cluj-Napoca
16. *Transilvania*, Sibiu
17. *Unirea*, Blaj

LUCRĂRI GENERALE ȘI SPECIALE

1. *Biblia, sau Sfânta Scriptură, Înțelepciunea lui Solomon*, cap. IV, v. 13, Ed. Institutului Biblic și Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1991
2. *** *Blajul și amintirea Revoluției*, Cluj-Napoca, Imprimeria Ardealul, 1998

3. *** *Documente privind mișcarea națională a românilor din Transilvania (1881-1891)*, studiu introductiv de Șerban Polverejean, București, Ed. Viitorul Românesc, 1997
4. *** *Documente privind mișcarea națională a românilor din Transilvania (1892-1894)*, București, Ed. Viitorul Românesc, 1994
5. *** *Istoria Românilor*, vol. VII, Tom. II, București, Ed. Enciclopedică, 2003
6. *** *În amintirea profesorului Dr. Ioan Rațiu (1869-1917)*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1917
7. *** *Raportul Institutelor de învățământ greco-catolice pe anul școlastic 1907/1908*, Blaj, Tipografia Seminarului Teologic Gr. Cat., 1908
8. *** *Românii din Transilvania împotriva dualismului austro-ungar (1865-1900)*, coordonator Ștefan Pascu, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1978
9. Albu, Nicolae, *Istoria învățământului românesc din Transilvania până la 1800*, Blaj, Tip. Lumina, 1944
10. Albu, Nicolae, *Istoria școlilor românești din Transilvania între 1800-1857*, București, 1971
11. Anghel, Petre, *100 cei mai mari scriitori români: Anton Pann*, Ed. Lider, 2003
12. Bălan, Ion Dodu, *Fragmente autobiografice din Octavian Goga*, București, Editura Eminescu, 1974
13. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu *Istoria României*, București, Ed. Enciclopedică, 1998
14. Braniște, Valeriu, *Mureșianu András. Tanulmány az erdélyi román irodalom köréből*, Budapesta, 1891
15. Buzăși, Ioan *Andrei Mureșanu. Monografie*, București, Ed. Eminescu, 1988
16. Buzăși, Ioan, *Pagini vechi și noi despre Andrei Mureșanu*, Cluj-Napoca, Ed. Dragoș Vodă, 2006
17. Buzăși, Ioan, *Andrei Mureșanu, Pagini regăsite*, Bistrița, Ed. George Coșbuc, 2004
18. Buzăși, Ioan, *Andrei Mureșanu, Poezii și articole religioase*, Antologie și prefață, Târgu- Lăpuș, Galaxia Gutenberg, 2007
19. Carlyle, Thomas, *Cultul eroilor*. Traducere de Mihai Avădanei, Iași, Institutul European, 1998
20. Călinescu, George, *Istoria literaturii române*, București, Ed. Saeculum, 2008
21. Chartier, R., J. Le. Goff, J. Revel, *La Nouvelle Histoire*, Paris, Retz, 1978

22. Chindriș, Ioan, *Transilvanica*, Cluj-Napoca, Ed. Cartimpex, 2003
23. Chiorean, Ioan, *Mișcarea națională română din Austro-Ungaria*, Târgu-Mureș, Universitatea Petru Maior, 2000
24. Comșa, Nicolae și Seiceanu, Teodor, *Dascălii Blajului (1754-1948)*, Cluj-Napoca, Ed. Demiurg, 1994
25. Comșa, Nicolae, *Manuscrisele românești din Biblioteca Centrală de la Blaj*, Blaj, Tipografia Lumina, 1944
26. Comșa, Nicolae, *Portrete și studii literare*, Blaj, Ed. Astra, 2004
27. Coriolan Suci, *Dicționarul istoric al localităților din Transilvania*, I-II, Ed. Academiei, 1967-1968
28. Croicu, Marieta, Croicu, Petre, *Scrisori către Ioan Bianu*, vol. 1, București, Ed. Minerva, 1978
29. Curticăpeanu, V., *Mișcarea culturală românească pentru Unirea din 1918*, București, Ed. Științifică, 1968
30. Diaciuc-Dăscălescu, M., *Răscoala iobagilor de la Bobâlna*, București, Institutul de studii istorice și social-politice, 1970
31. Dima, Alexandru, *Fenomenul românesc sub noi priviri critice*, Craiova, Ed. Ramuri, 1938
32. Foucault, Michael, *Arheologia cunoașterii*. Traducere, note și postfață de Bogdan Ghiu, București, Univers, 1999
33. Hitchins, Keith, *Conștiință națională și acțiune politică la românii din Transilvania (1868-1918)*, introducere și îngrijirea ediției de Pompiliu Teodor, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1992
34. Hitchins, Keith, *Cultură și naționalitate în Transilvania*, II, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1972
35. Hinescu, Ana, Hinescu, Arcadie, *Oameni de ieri și de azi ai Blajului. Mic dicționar*, Blaj, Ed. Eventus, 1994
36. Lupeanu – Melin, Alexandru, *Evocări din viața Blajului*, Blaj, Ed. Buna Vestire, 1999
37. Manciulea, Ștefan, *Activitatea politică a lui Timotei Cipariu*, Blaj, Tip. Seminarului, 1944
38. Manciulea, Ștefan, *Istoria Blajului*, Blaj, Ed. Astra, 2001

39. Manciuilea, Ștefan, *Timotei Cipariu – contribuții monografice*, Blaj, Centrul Cultural *Jacques Maritain*, 2005
40. Manciuilea, Ștefan, *Istoria Blajului*, Blaj, Ed. Astra, 2001,
41. Manolache, Gheorghe, *Resurecția localismului creator, O experiență spirituală în Mitteleuropa provinciilor literare*, Sibiu, Ed. Universității Lucian Blaga, 2005
42. Marga, Delia, *Introducere în analiza discursului, cu referire la istorie și sfera politică*, Cluj-Napoca, Ed. Fundației pentru Studii Europene, 2004
43. Mârza, Eva și Mârza, Iacob, *Biblioteca Profesorului Ioan Antonelli (1827-1888), investigații preliminare în Biserică, societate, identitate. In honorem Nicolae Bocșan*, Cluj-Napoca, P.U.C., 2007
44. Mârza, Iacob, *Școală și Națiune (Școlile de la Blaj în epoca renașterii naționale)*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1987
45. Mârza, Iacob, *Politică și cultură în Transilvania, în Vormärz: cazul profesorului Ioan Russu în Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică. Istorie și spiritualitate. Școlile greco-catolice ale Blajului-250 de ani de credință și cultură*, Blaj, Ed. Buna Vestire, 2004
46. Mârza, Iacob, *Aspecte ale sursologiei în Istoria Bisericii Române Unite de Zenovie Pâclișanu, în 300 de ani de la Unirea Bisericii Românești din Transilvania cu Biserica Romei*, Cluj-Napoca, P. U. C, 2000
47. Matei, Pamfil, *Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA) și rolul ei în cultura națională (1861-1950)*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1986
48. Merișescu, Gheorghe, *Iacob Mureșanu. Viața și opera*, București, Ed. Muzicală, 1966
49. Merișescu, Gheorghe, *Muzicienii ardeleni*, București, Ed. Muzicală, 1975
50. Moga, Valer, *Astra și societatea 1918-1930*, Cluj-Napoca, P.U.C, 2003
51. Năstasă, Lucian, *Intelectualii și promovarea socială în România*, Cluj-Napoca, Ed. Limes, 2004
52. Neș, Teodor, *A doua carte despre oameni din Bihor*, Oradea, Ediție de Stelian Vasilescu, 1979
53. Pascu, Ștefan, *Bobâlna*, ed. a II-a, București, 1963
54. Pecican, Ovidiu, *Rebel fără pauză (Contribuții la istoria literaturii române)*, Cluj-Napoca, Tribuna, 2004

55. Popa, Mircea, Valentin Tașcu, *Istoria presei literare românești din Transilvania de la începuturi până în 1918*, Cluj-Napoca, Ed. Tritonic, 2003.
56. Popa, Mircea, *Timotei Cipariu, ipostazele enciclopedistului*, București, Ed. Minerva, 1993
57. Răduică, Georgeta și Răduică, Nicodim, *Calendare și almanahuri românești 1731-1918*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1981
58. Ricoeur, Paul, *De la text la acțiune. Eseuri de hermeneutică II*. Traducere și postfață de Ion Pop, Cluj-Napoca, Echinoc, 1999
59. Ricoeur, Paul, *Memoria, istoria, uitarea*, Traducere de Ilie Gyurasik și Margareta Gyurasik, Timișoara, Amacord, 2001
60. Roman-Negoi, Ana Maria, *Recuperarea unui destin, Gheorghe Șincai – Hronica românilor*, Cluj –Napoca, Ed. Argonaut, 2008
61. Seiceanu, Teodor și Buzași, Ion, *Blajul*, Alba-Iulia, Unirea Pres, 1998
62. Sigmirean, Cornel, *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă*, Cluj-Napoca, P.U.C., 2000
63. Simion, Eugen, *Dimineata poetilor. Eseu despre începuturile poeziei romane*, Iași, Ed. Polirom, 2008
64. Stanciu, Laura, *Biografia unei atitudini: Petru Maior (1760-1821)*, Cluj-Napoca, Risoprint , 2003
65. Suciu, Dumitru, *Studii privind mișcarea națională a românilor din Transilvania în a doua jumătate a secolului XIX*, Cluj- Napoca, Ed. Tribuna, 2004
66. Tatai-Baltă, Cornel, *Cărți tipărite la Blaj cu ilustrații de Octavian Smigelschi, în Scrieri despre artă*, Alba-Iulia, Ed. Altip, 2005
67. Teodor, Pompiliu, *Introducere în istoria istoriografiei din România*, Cluj-Napoca, Ed. Accent, 2002.
68. Teodor, Pompiliu, ș.a. *Memorandul (1892-1894), Ideologie și acțiune politică românească* București, Ed. Progresul Românesc, 1992
69. Vasilescu, Stelian, *Publiciști precursori ai Marii Uniri*, Timișoara, Ed. Facla, 1988
70. Vătășanu, Virgil, *Octavian Smigelschi*, București, Ed. Meridiane, 1982
71. Zub, Alexandru, *În orizontul istoriei*, Iași, Institutul European, 1994

STUDII, ARTICOLE ȘI COMUNICĂRI

- 1.*** *Cronică în Transilvania*, XLVII, 1916, nr. 7 – 12, pp. 167-168.
1. *Adevărata nobleță sufletească*, în *Unirea*, XXVII, nr.19, 14 aprilie 1917, p. 10
2. Chindriș, Ioan, *Biblioteca lui Inochentie Micu*, în *A.I.I.CN.*, Cluj-Napoca, 1995, 34, pp. 347-373
3. Chindriș, Ioan, *Elocința patriotică a lui Timotei Cipariu, Un discurs în 1862*, în *Manuscriptum*, nr.3, 1980, pp. 21- 37
4. Chindriș, Ioan, *Un memorial de călătorie a lui Timotei Cipariu*, în *Steaua*, XXI, nr.5, 1970, pp. 114 - 122
5. *Cronica în Transilvania*, XLVII, , nr. 7-12 , 1 dec 1917, p.167
6. Giurgiu, Dorin, *Participarea corpului didactic din Comitatul Alba de Jos la pregătirea și desfășurarea marelui act de la 1 Decembrie 1918*, în *Apulum*, XXXIX, 2002, pp. 527-540
7. Govor, Maria, *Biblioteci particulare din sec. XVII-lea*, în *C. D. P*, 1994, 1, nr.2, pp. 78-98
8. Ciura, Alexandru, *Dr. Ioan Rațiu*, în *Anuarul Institutelor de Învățământ greco-catolice*, Blaj, Tipografia Seminarului Teologic Gr. Cat., 1917, pp. 1-8
9. Lupeanu- Melin, Alexandru, *Biblioteca Centrală din Blaj*, în *Boabe de Grâu*, III, 12, 1932, pp 613-626.
10. Manciulea, Ștefan, *Un geografist uitat : Ioan Rusu*, în *Cultura Creștină*, anul XVII, 1937, p.104 ș.u.
11. Mârza, Eva, Drăghiță, Zevedei, *Un catalog al Bibliotecii Profesorului blăjan Ioan Rațiu (1869-1917)*, în *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica*, 10/1, 2006, pp.217-240
12. Mârza, Iacob, *Elevi ai gimnaziului crăiesc din Zlatna*, în *Apulum*, X, 1972, p. 347
13. Mârza, Iacob, *Un plan tematic pentru examenul de istorie al profesorului Ioan Russu(1842)*, în *AIIA Cluj-Napoca*, XXIII, 1980, pp. 497-507
14. Matei, Larisa, *Elemente ale discursului istoric la Ion Budai-Deleanu*, în *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica*, 8, 2006, pp. 113-117

15. Neamțu, Gelu, *Mișcarea națională a românilor din Transilvania între 1849-1918*, în *Steaua*, 1997, 48, nr. 9-10, p. 41
16. *Transilvania*, 5, 1910, pp. 354 -360
17. Turc, Lucia, *Tipurile de biblioteci românești transilvănene în epoca modernă (1850-1918)* în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Historia*, XLVI, 1-2, 2001, pp. 59-80
18. Vesa, Pavel, *Catalogul Bibliotecii unui preot de țară din sec. XIX-lea. Nicolae Butariu (1843-1890)*, în *Aradul Cultural*, Arad, 1998, 2, pp. 72-73

Curriculum vitae Europass

Informații personale

Nume / Prenume	Gheorghiu Florin-Vladimir	
Adresa(e)	Str.Nucului nr.1 Turda, jud.Cluj	
Telefon(-oane)		Mobil: 0745504940
Nationalitate(-tati)	Română	
Data nașterii	27.08.1980	
Sex	Masculin	
Perioada	2006-prezent	
Funcția sau postul ocupat	Preot greco-catolic	
Principalele activități și responsabilități	Pastorație	
Numele și adresa angajatorului	Parohia Greco-Catolică Fărău	
Tipul activității sau sectorul de activitate	Pastoral	
Perioada	2006-prezent	
Funcția sau postul ocupat	Profesor	
Principalele activități și responsabilități	Predare disciplină religia greco-catolică	
Numele și adresa angajatorului	SAM Poiana Turda	
Tipul activității sau sectorul de activitate	Educație	
Perioada	2005-2006	
Funcția sau postul ocupat	Animator socio-educational	
Principalele activități și responsabilități	Organizare și desfășurarea activităților pentru tineret	
Numele și adresa angajatorului	Caritas Mitropolitan Blaj	
Tipul activității sau sectorul de activitate	Social	

Educație și formare

Perioada	2005-2006
Calificarea / diploma obținută	Diplomă de Master
Disciplinele principale studiate / competențe dobândite	Teologia Comunitatilor Ecleziale
Numele și tipul instituției de învățământ / furnizorului de formare	Facultatea de Teologie Greco-Catolica, Blaj
Perioada	2000-2005
Calificarea / diploma obținută	Diplomă de licență
Disciplinele principale studiate / competențe dobândite	Teologie pastorală
Numele și tipul instituției de învățământ / furnizorului de formare	Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Blaj
Perioada	1996-2000
Calificarea / diploma obținută	Diplomă de bacalaureat
Disciplinele principale studiate / competențe dobândite	Teologie
Numele și tipul instituției de învățământ / furnizorului de formare	Seminarul Teologic Greco-Catolic, Cluj-Napoca

Limba(i) străină(e)

Autoevaluare

Nivel european ()*

Limba Italiană

Limba engleză

Înțelegere				Vorbire				Scriere	
Ascultare		Citire		Participare la conversație		Discurs orale		Exprimare scrisă	
B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	A2	Utilizator elementar
B1	Utilizator independent	B1	Utilizator independent	A2	Utilizator elementar	A2	Utilizator elementar	A2	Utilizator elementar

(*) Nivelul cadrului european comun de referință pentru limbi

Competențe și abilități sociale

Abilitate de a lucra în echipă
Comunicativ
Profesionalism, orientare spre rezultate

Competențe și aptitudini organizatorice

Capacitate de organizare
Experiență în coordonarea echipei

Competențe și cunoștințe de utilizare a calculatorului

Bune abilități în utilizarea instrumentelor Microsoft Office, Internet
Abilități dobândite prin autoinstruire

Alte competențe și aptitudini

Lectura
Călătoriile

Permis(e) de conducere
Informații suplimentare

Permis de conducere categoria B

Persoană de contact: Protopop Pr. Alexandru Biriș, tel. 0757 / 049171